

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียและเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
  - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
  - 1.2 ความสำคัญของหลักสูตร
  - 1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
  - 1.4 การบริหารหลักสูตร
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับ CIPP Model
3. การจัดการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน
4. หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร(Curriculum)

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรได้กล่าวถึงความหมายหลักสูตรไว้ อย่างหลากหลาย แตกต่างกันไปตามทัศนะและแนวคิดดังนี้

น้ำทิพย์ งามสุทธา (2547 : 22) ได้กล่าวว่าหลักสูตรหมายถึงเนื้อหาที่เป็นรายวิชาที่จัดหรือกำหนดขึ้นให้ผู้รับการศึกษาได้เรียนจนสำเร็จการศึกษาและยังหมายถึงมวลประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัดและกำหนดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายแนวทางวิธีการและเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกจากนี้หลักสูตรยังเป็น โครงการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาหรือแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 6) หลักสูตร (Curriculum) มีความหมายกว้างแล้วแต่จะมีผู้ให้ความหมายไว้ว่าอย่างไรคำว่าหลักสูตร(Curriculum) มาจากภาษาลาติน “ Currere” หมายถึง “Running Course” แปลว่าเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งต่อมาได้นำศัพท์นี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า “Running Sequence of Course or Learning Experience” เป็นการเปรียบเทียบหลักสูตรกับสนามหรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งอันเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาในระดับใดหรือหลักสูตรใดก็ตามผู้เรียน

จะต้องฟันฝ่าความยากของวิชาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ตามระดับชั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่นเดียวกับนักวิ่งที่ต้องวิ่งแข่งและฟันฝ่าอุปสรรคไปสู่ชัยชนะและความสำเร็จให้จงได้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 9-14) ได้สรุปความคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียนหมายถึงวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียนในชั้นและระดับต่างๆหรือกลุ่มวิชาที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตรหมายถึงการที่คนกลุ่มหนึ่งจัดเอกสารให้คนอื่นกลุ่มหนึ่งประกอบด้วยหลักการ โครงสร้างเนื้อหาสาระ ระยะเวลาเรียน กิจกรรมประสบการณ์ และประเมินผลการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ

3. หลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมต่างๆที่จะให้แก่ผู้เรียนหมายถึงการมองหลักสูตรในลักษณะกิจกรรมที่ครูและนักเรียนจัดขึ้นหรือกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆที่เตรียมไว้และจัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ประสบการณ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด

4. หลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียนหมายถึงแผนในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมตามที่กำหนด

5. หลักสูตรในฐานะที่เป็นมวลประสบการณ์หมายถึงประสบการณ์ทุกอย่างของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนรวมถึงเนื้อหาวิชาที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน

6. หลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทางหมายถึงสิ่งที่สังคมมุ่งหวังหรือคาดหวังให้เด็กได้รับกล่าวคือผู้ที่ศึกษาจนจบหลักสูตรไปแล้วจะมีคุณสมบัติอย่างไรบ้างจะเกิดผลอย่างไรบ้าง

7. หลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึงการมองหลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนการเตรียมโอกาสของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่จัดขึ้นโดยโรงเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าโดยรวมเอาแผนย่อยๆที่เป็นโอกาสของการเรียนรู้ที่คาดหวังเข้าไว้ด้วย

ประชา สมศรี (2545 : 13) กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ ความหมายในวงแคบกับความหมายในวงกว้าง ความหมายในวงแคบหมายถึง วิชาและเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียนในแต่ละชั้น จะต้องเรียนอะไรบ้างอย่างน้อยเพียงใด ในความหมายกว้าง หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้ ทักษะคุณธรรมเจตคติที่ดี อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

นิคม ชมพูลง (2544 : 45) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลและ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัด ให้แก่ผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ ตาม

ความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและประเทศชาติอย่างเหมาะสมกับวัย โดยผ่านการประเมินอย่างเป็นระบบ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 25) ได้กล่าวว่าหลักสูตรมีความหมาย 3 ประการคือ

- 1) หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎีหลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้
- 2) หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่นครูนักเรียน วัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่การ (Process) ได้แก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลผลิต (Output) ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น
- 3) หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 64) กล่าวว่าหลักสูตรคือมวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเพื่อให้ความรู้ความสามารถทักษะเจตคติและพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้จากความหมายข้างต้นอาจสรุปได้ว่าหลักสูตรหมายถึงแผนซึ่งแสดงแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะมีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมและจริยธรรมตามจุดหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

นิภา เพชรสม (2542 : 40) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดมวลประสบการณ์ที่ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ แผนการจัดมวลประสบการณ์นี้ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ ระยะเวลาเรียน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2542 : 7-8) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นสิ่งที่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าก่อนนำมาใช้ โดยจะต้องกำหนดจุดหมายและจุดประสงค์ให้แน่นอนลงไปว่าต้องการให้เกิดผลแก่ผู้เรียนอย่างไร ในการกำหนดจุดหมายจะต้องยึดเป้าประสงค์ของการศึกษาเป็นหลักดังนั้นจุดหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาของแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการศึกษาของประเทศนั้นๆ
2. หลักสูตรไม่ใช่รายวิชาหรือเนื้อหาสาระของวิชาแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลรวมของการผสมผสานหรือบูรณาการระหว่างองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วจะส่งผลออกมาในรูปของมวลประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกันองค์ประกอบเหล่านั้น ไม่ได้มีความเป็นเอกเทศแต่จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นในการออกแบบขององค์ประกอบใดๆก็ตามเช่น จุดหมายเนื้อหา จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อองค์ประกอบอื่นด้วย

3. การที่หลักสูตรเป็นเพียงแผน ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้หรือครูหรือผู้สอนจะต้องอ่านแผนให้เข้าใจ และจะต้องแปลออกเป็นแผนปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตน

4. คำว่า โปรแกรมการศึกษา ซึ่งให้เห็นว่า หลักสูตรแต่ละหลักสูตรนั้นไม่สามารถนำมาใช้ได้ทั่วไป แต่จะถูกจำกัดให้อยู่ในกรอบของโปรแกรมการศึกษา เช่น หลักสูตรอาชีวศึกษา หลักสูตรระดับประถมศึกษา

5. การที่หลักสูตรมุ่งสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน หมายความว่า ในการออกแบบหลักสูตร ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆทุกๆด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม

6. เนื่องจากผู้เรียนจะต้องมีชีวิตเติบโตในสังคมของตน ดังนั้น ผู้จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนด้วย

7. การที่หลักสูตรเป็นแผนซึ่งแสดงแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน ย่อมแสดงถึงเจตนาธรรมณ์หลายอย่าง เช่น จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร มีทักษะด้านใด ใช้วิธีการเรียนการสอนอย่างไร ประเมินผลอย่างไร และใช้ครูที่มีคุณสมบัติอย่างไร เป็นต้น ดังนั้น การออกแบบหรือพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นจะต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์กว้างขวาง และจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีประสบการณ์หลายฝ่าย

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 7-8) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงได้รับและได้เรียนรู้จากการจัดมวลประสบการณ์และแผนการเรียนการสอนที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนา มุ่งที่จะฝึกอบรมผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้และพัฒนาความสามารถในการดำรงชีวิตเพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต

กู๊ด (Good , 1973 : 157) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้

เชฟเวอร์และเบอร์เลค (Shaver and Berlak, 1968 : 9) กล่าวว่า หลักสูตร คือกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนได้เล่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

นักลีย์และอีแวนส์ (Neagley and Evans, 1967 : 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดเพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามความสามารถของนักเรียน

ทาบ (Taba, 1962 : 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการเตรียมพลเมืองเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่สามารถสร้างสรรค์ผลผลิตให้แก่วัฒนธรรมนั้น

แคสเวลและแคมเบลล์ (Caswell and Cambell, 1935 : 66) ให้ทัศนะว่าหลักสูตรไม่ใช่กลุ่มของวิชา แต่เป็นเสมือนประสบการณ์ทั้งหมดที่เด็กได้รับภายใต้คำแนะนำของครู

บ็อบบิท (Bobbitt, 1918 : 42) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ รายการของสิ่งต่างๆที่เด็กและเยาวชนต้องทำและมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ

ดังกล่าวให้ตีสามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

จากการพิจารณาความหมายของหลักสูตรของนักการศึกษาทั้งหลายที่ได้ประมวลข้างต้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้ว มีความเห็นว่า หลักสูตร ก็คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตไปในทิศทางที่พึงประสงค์ดังนั้นหลักสูตรจะหมายถึงมวลประสบการณ์ความรู้ กิจกรรมและแผนการจัดการเรียนการสอนที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลในการเรียนรู้และเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้และสามารถดำรงชีวิตเพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีศักยภาพในอนาคตต่อไป หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎีหลักการและการนำไปใช้เป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้าเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญเพื่อหลักสูตรเปรียบเสมือนตัวแม่บทหรือหัวใจของการศึกษาที่ถือเป็นแก่นสำคัญในการวางแผนทางการจัดการศึกษาและเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาในการให้ความรู้การเสริมสร้างเจตคติตลอดทั้งการฝึกฝนทักษะในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารอบด้านจึงมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรอย่างหลากหลายดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่สร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรรีกด้วย

กรมวิชาการ (2545 : 18) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า มีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน สามารถชี้แนะให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พยายามจัดมวลประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ทักษะคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

สมภพ เจริญนท (2542 : 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของระบบการศึกษาซึ่งเป็นระบบของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมซึ่งจะต้องมีโยงใยสัมพันธ์กันของประเทศชาติ

นิภา เพชรสม (2542 : 42) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเบ้าหลอมพลเมืองดีและมีคุณภาพเนื่องจากผู้เรียนหรือประชาชน คือ ผลผลิตของการศึกษา ดังนั้น คุณภาพของประชาชนจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้ผ่านการศึกษามีคุณลักษณะอย่างไร หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเบ้าหลอมบุคคล

2. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา เพราะหลักสูตรจะบอกให้ทราบว่าการจัดการศึกษามีวัตถุประสงค์อย่างไร และในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้นจะต้องจัด

เนื้อหาสาระและประสบการณ์อะไร จะจัดการเรียนการสอนอย่างไร สิ่งเหล่านี้ให้เห็นภาพรวมของการจัดการศึกษาของชาติว่ามุ่งไปในทิศทางใด ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายกับการศึกษาจะได้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

3. หลักสูตรเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติของครู เพราะหลักสูตรจะบอกให้ครูรู้ว่าควรพัฒนาผู้เรียนในด้านใดบ้างจะสอนผู้เรียนด้วยเนื้อหาอะไรและควรจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ใดให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

4.1 มาตรฐานประการแรก สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนจะต้องสอนให้ถึงมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนดไว้

4.2 มาตรฐานประการที่สอง หมายความว่า หลักสูตรจะเป็นเกณฑ์มาตรฐานในทุกสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

5. หลักสูตรเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความสำเร็จก้าวหน้าของประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนดังนั้นประเทศใดจัดการศึกษา โดยมีหลักสูตรที่เหมาะสมทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การพัฒนาสังคมและประเทศชาติเป็นไปอย่างได้ผลดียิ่ง

อุทัย บุญประเสริฐ (2541 : 179) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นธงชัยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นแผนแม่บทกำกับการทำงานทุกด้านของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

กาญจนา คุณารักษ์ (2540 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนที่การเรียนการสอนเป็นแม่บทตัวชี้ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา การบริหาร โรงเรียน โดยสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความต้องการของชุมชน ประเทศและความต้องการของผู้เรียนเพื่อสร้างคุณลักษณะของประชาชนให้ชาติมีความรู้และศักยภาพ

จากความสำคัญของหลักสูตรที่นักวิชาการหลายๆ คนได้กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญทางการศึกษา เมื่อมนุษย์ได้รับการศึกษาแล้วจะสามารถพัฒนาตนให้มีคุณภาพชีวิตตามประสบการณ์ที่ได้รับ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างเข้มแข็งนำความรู้ความสามารถของตนเองมาพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อการสอนเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดการจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามสิ่งที่คาดหวัง

3. องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรหมายถึงส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์เป็นแนวทางในการจัดการ

เรียนการสอนการประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบ (Taba, 1962 : 10) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่าประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีการประเมินผล

ไทเลอร์ (Tyler, 1949 : 9) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Education Purpose) ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Education Experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผล
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organization of Education Experience) เพื่อให้การสอน

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผล (Determination of What to Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ไว้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 21) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตามจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดหมายและจุดประสงค์ (Aims and Objectives)
  - 1.1 จุดหมายเป็นสิ่งที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เน้นคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียน
  - 1.2 จุดประสงค์เป็นสิ่งที่กำหนดเฉพาะเรื่องในระดับกลุ่มวิชา กลุ่มประสบการณ์

และรายวิชา

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Contents and Experiences)

2.1 เนื้อหาสาระ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

2.2 ประสบการณ์ เป็นการกำหนดคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม อันพึงปรารถนาให้

ผู้สอนได้นำไปพิจารณาตัดสินใจสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและชั้นเรียน

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการปรับปรุงตลอดเวลาของการใช้หลักสูตรต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรค้นหาสาเหตุของสิ่งที่ไม่สัมฤทธิ์ผลเป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางจะต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นกระบวนการ

ชำระ บัวศรี (2542 : 10) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่ามี ดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึงสิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึงผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึงลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึงผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มีรวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถหลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึงเอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้กำหนดไว้ตามที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของหลักสูตร มี 4 ประการคือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

4. การบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรมีลักษณะงานคล้ายกับการบริหารงานลักษณะอื่นๆ ในสถานศึกษาแต่อาจแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์วิธีการและการประเมินผลการบริหารหลักสูตรมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของการบริหารหลักสูตร

สุริรัตน์ คำฟอย (2549 : 30) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการบริหารหลักสูตรไว้

ว่าสถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้มีการกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้เช่นมีการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบมีการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอกและมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำจากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่าการบริหารหลักสูตรหมายถึงการวางแผนการอำนวยการ การประสานงานการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบการจัดสรรทรัพยากรและการติดตามประเมินผลในการนำหลักสูตรไปใช้

สำนักพัฒนาการศึกษาฯ และวัฒนธรรมเขตการศึกษา (2546 : 18) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรว่า หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการและการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุลและคนอื่นๆ (2545 : 27) การบริหารหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

กรมวิชาการ (2545 : 7) บทบาทสำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษาคือ สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรของตนเองที่เรียกว่าหลักสูตรสถานศึกษาทำให้ผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้พัฒนาหลักสูตรซึ่งหมายถึงการสร้างการใช้และปรับปรุงหลักสูตรนอกเหนือจากหน้าที่ในการสอนเมื่อสถานศึกษาสร้างหลักสูตรแล้วในขั้นต่อไปเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งต้องมีการบริหารหลักสูตรเพื่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

รุจิรี ภูสาระ (2545 : 154-159) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรในด้านการบริหารงานวิชาการคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้หลักสูตรการวางแผนดำเนินการอย่างมีการส่งเสริมของทุกกลุ่มทุกคนในด้านการบริหารงานวิชาการโดยประการแรกต้องจัดชั้นเรียนหรือการจัดกลุ่มผู้เรียนโดยจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นชั้นจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถและจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจประการที่สองการจัดครูเข้าสอนอาจแบ่งได้เป็น การจัดครูประจำชั้นการจัดครูแนะแนว การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้และการจัดครูสอนเป็นคณะฉะนั้นการบริหารงานหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนและครูผู้สอนที่สอดคล้องกับจำนวนคุณภาพและปริมาณของตัวหลักสูตรที่มีสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาตามที่ได้ดำเนินการวางแผนการทำหลักสูตรตั้งแต่เริ่มแรก

การบริหารหลักสูตรได้นำการบริหารงานมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ภารกิจในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีการกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารของสถานศึกษา แล้วช่วยให้การบริหารหลักสูตรสะดวกและรวดเร็วขึ้นผู้บริหารสามารถนำเทคนิคต่างๆมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและ

ความก้าวหน้าของงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 43) กล่าวว่าการบริหารหลักสูตรหมายถึง การบริหารงานการใช้หลักสูตรแบ่งเป็นการเตรียมการ การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542 : 226 - 229) ได้กล่าวถึงงานการบริหารและบริการหลักสูตรไว้ว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประกอบด้วยบุคคล 5 กลุ่มคือ

- 1) นักวิชาการและนักพัฒนาหลักสูตร
- 2) ผู้บริหารโรงเรียน
- 3) หัวหน้าฝ่ายหัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชา
- 4) ครูผู้สอน
- 5) บุคลากรอื่น

โดยบทบาทหน้าที่ของบุคคล 5 กลุ่มนี้มีความแตกต่างกันคือนักวิชาการและนักพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้ใช้หลักสูตรทางอ้อมคือทำหน้าที่ฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารศึกษานิเทศก์หัวหน้าหน่วยงานย่อยในโรงเรียนและครูทำหน้าที่นิเทศและตามผลการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาและมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรรวมทั้งการบริการเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ และวัสดุหลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาจึงต้องมีความเข้าใจสามารถให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและถือเป็นหน้าที่ในการจัดวัสดุหลักสูตรสื่อพร้อมกับการติดตามประเมินผลประสานงานด้านหลักสูตรที่นำไปใช้ส่วนของหัวหน้าฝ่ายหัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชาบุคคลกลุ่มนี้มีความใกล้ชิดกับหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษามากขึ้นต้องทำการศึกษาหลักสูตรในแต่ละหมวดวิชาพัฒนาครูในหมวดวิชานั้นๆ กำกับดูแลให้ครูใช้หลักสูตรตามที่กำหนดวางแผนและจัดทำแผนการเรียนจัดหาสื่อและวัสดุหลักสูตรในส่วนของครูผู้สอนถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะนำหลักสูตร ไปใช้ให้เกิดผลสูงสุดครูจึงต้องรับการจัดเตรียมให้พร้อมเพื่อการใช้หลักสูตรได้อย่างบรรลุเป้าหมายสูงสุดและบุคลากรอื่นๆ หมายถึงผู้ปกครอง นักเรียนวิทยากรประจำท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตร ไปใช้ในมุมมองของงานบริหารและบริการหลักสูตร

กล่าวโดยสรุปว่าการบริหารหลักสูตร คือการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยการใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่เหมาะสม โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน

ขั้นตอนของการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรให้ได้ผลดีบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีขั้นตอนการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2545 : 321-323) กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการวางแผนกำหนดกิจกรรม การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้และมีการตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดการในเรื่องต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญหนึ่งของสถานศึกษา ที่จะช่วยให้การใช้หลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด
2. การบริหารทั่วไป เป็นภารกิจที่มีความสำคัญเช่นกัน โดยเมื่อสถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพสถานศึกษาต้องพัฒนาระบบและดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยกำหนดระบบหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำผลประเมินดังกล่าวนี้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างสม่ำเสมอ นำไปสู่การรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามสภาพจริง

อุทัย บุญประเสริฐ (2541 : 26; อ้างถึงใน เฉลิมพล พินทอง, 2542 : 34 - 35) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสำคัญ 3 อย่างคือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการใช้หลักสูตรให้บรรลุตามหลักและจุดหมายของหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการจุดหมายของหลักสูตร คือ จุดประสงค์ของการเรียนรู้สอดคล้องกับโครงสร้างและแนวดำเนินการของหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 156) ได้เสนอกิจกรรมการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย

1. การศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ
2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดแผนการเรียน
6. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ งบประมาณ การบริการห้องสมุด เป็นต้น
8. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร
9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร แก่ผู้ปกครองและชุมชน

พนอม แก้วกำเนิด (2538 : 46; อ้างถึงใน สำเรียง ช่างแย้ม, 2537 : 14) ได้เสนอขั้นตอนการบริหารหลักสูตรที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. กำหนดปรัชญา และอุดมการณ์ วัตถุประสงค์ นโยบายของโรงเรียน
  2. ศึกษา สำรวจปัญหาความต้องการและสภาพท้องถิ่น
  3. ศึกษา สำรวจปัญหาความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง
  4. ศึกษา สำรวจความถนัด ความสามารถเฉพาะของนักเรียน
  5. แบ่งกลุ่มนักเรียน ตามความถนัด ความสามารถ
  6. จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และส่งเสริมความสามารถของ
ผู้เรียน
  7. จัดบริการแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และสัมคมท้องถิ่นของตนจะได้เลือก
เรียนรายวิชาที่เหมาะสมกับตนเอง
  8. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูอาจารย์ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด
  9. นำทรัพยากรจากภายนอกเข้ามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
  10. จัดแผนการสอน เนื้อหา เทคนิคการสอน อุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับ
ประสบการณ์ตรงกับชีวิต เศรษฐกิจ สัมคม สิ่งแวดล้อมของตน
  11. เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
  12. ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับ
ทราบวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามหลักสูตร
  13. จัดกิจกรรม เช่น การประกวด นิทรรศการ การสาธิต และจัดปัจจัยที่จะเป็นการ
ส่งเสริมและพัฒนาที่สมบูรณ์
  14. ติดตาม ช่วยเหลือ นิเทศ แก้ปัญหา พัฒนางานและให้ขวัญกำลังใจในการ
ดำเนินงานตามหลักสูตร
  15. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนางาน
หลักสูตร
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535 : 26-28; อ้างถึงใน เฉลิมพล พินทอง, 2542 : 34-35) ให้ทรรศนะ
ในกรณีนี้เกี่ยวกับผู้บริหารว่า ผู้บริหารต้องการวางแผนเตรียมการดังนี้
1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ คือการวิเคราะห์สภาพต่างๆของโรงเรียน
ทั้งด้านทรัพยากร วิธีการ สภาพแวดล้อมและชุมชนว่ามีความพร้อมที่จะใช้หลักสูตรใหม่เพียงใด
และวางแผนแก้ไข จัดการไว้ล่วงหน้า
  2. การจัดเตรียมการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ เพื่อให้ครูเข้าใจในจุดหมาย
หลักการของหลักสูตร และเตรียมจัดทำโครงการ แผนการสอนไว้ โดยผู้บริหารจะต้องนิเทศติดตาม
อย่างสม่ำเสมอ
  3. การจัดครูเข้าสอน โดยผู้บริหารจะต้องพิจารณาจัดครูเข้าสอนให้เหมาะสม
กับความสามารถของครูต่อลักษณะวิชาและระดับชั้นของนักเรียน ที่ตรงกับบุคลิกภาพส่วนตัวของ
ครูแต่ละคน

4. การจัดตารางสอน เพื่อให้เวลาสอนของแต่ละวิชา เหมาะสมทั้งทางด้านช่วงเวลา ที่บางวิชาควรจัดให้ภาคเช้า และความยาวของระยะเวลาทำการสอน การจัดครูลงสอนได้โดยไม่ชนกัน และป้องกันการติดขัดในการจัดสรรเวลาใช้ห้องปฏิบัติการหรือห้องพิเศษต่างๆ

5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนคือ การจัดทำกำหนดการสอนประมวลการสอน แผนการสอน และสื่อการเรียนการสอน

6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้ปกครองทราบว่าบุตรหลานของตน ควรจะต้องมีการพัฒนาการอย่างไรบ้างจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างการร่วมมือกันระหว่างใน โรงเรียนและผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรร โครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การจัดโครงการอาหารกลางวันเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ด้านโภชนาการจากการปฏิบัติจริง หรือการจัดสวนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การเพาะปลูก การตกแต่งบ้าน และได้รับบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

8. การจัดโครงการประเมินการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจะต้องทำเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง ในกรณีนี้การปรับปรุงหลักสูตรจะทำได้ง่ายขึ้น ถ้าหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน

สุมิตร คุณาณกร (2533 : 130-132; อ้างถึงใน เฉลิมพล พินทอง, 2542 : 34 - 35) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้นมีกิจกรรมสำคัญ 3 ประการ ตามรายละเอียดโดยสรุปต่อไปนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หลักสูตรที่จัดทำจากส่วนกลางจะมีลักษณะเนื้อหาสาระตลอดจนรายละเอียดของวิธีการต่างๆที่กว้าง ผู้ใช้จะต้องวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดของเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลเอง โดยจัดทำเป็นแผนการสอน เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน หมายถึง การจัดเตรียมวัสดุประกอบหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิชาต่างๆ และการจัดครูเข้าสอน เป็นต้น

3. การสอน โดยครูต้องใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชาแต่ละวิชา

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 156 - 167) ได้เสนอว่า งานบริหารและบริการหลักสูตรประกอบด้วย

1. งานเตรียมบุคลากร
2. การจัดครูเข้าสอน
3. การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร
4. การบริการหลักสูตรในโรงเรียน

จากการให้ความหมายและวิธีการการบริหารหลักสูตรตามทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วักิจกรรมหลัก 4 ประการ คือ

1. การเตรียมการในการใช้หลักสูตร หมายถึงการเตรียมการด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ วิธีการ สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมหลักสูตร และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครู และเหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น
2. การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
3. การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพหรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไรหรือไม่ เพื่อตัดสินใจว่าจะปรับปรุงพัฒนาไปหรือไม่ หรือยกเลิกการใช้ไปโดยสิ้นเชิง
4. การปรับปรุง หรือ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำขึ้นใหม่ หรือการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร

ในการวิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดและทฤษฎี CIPP Model ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับในด้านการประเมินโครงการต่าง ๆ มาใช้ในการประเมินหลักสูตร โดยแนวคิดและทฤษฎีนี้มีความหมาย ความเป็นมา และแนวคิดที่สำคัญดังนี้

1. ความหมายของ Model

คำว่ารูปแบบหรือ Model เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหลายอย่างซึ่งโดยทั่วไปแล้วรูปแบบจะหมายถึงสิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่งเช่นแบบจำลอง สิ่งก่อสร้างรูปแบบในการพัฒนาชนบท เป็นต้น (Longman, 1981 : 668)

โดยสรุปแล้วจะมี 3 ลักษณะคือ

1. Model หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของของจริงซึ่งเท่ากับแบบจำลอง
2. Model หมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่างเช่นครูต้นแบบ
3. Model หมายถึง รุ่นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ทศนา เขมมณี (2551 : 1) ให้ความหมายรูปแบบหมายถึงตัวแทนที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของลักษณะบางประการของสิ่งที่เป็นจริงอย่างหนึ่งหรือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์

จากความหมายทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่ารูปแบบหมายถึงสิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างเองเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้องและสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้เพื่อช่วยให้ตนเองและคนอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

2. ความหมายของ CIPP Model

สุภาพร พิศาลบุตร (2543 : 227-228) ได้กล่าวถึงความหมายของ CIPP Model ดังนี้

CIPP Model คือการประเมินรูปแบบชิป หมายความว่า วิธีการประเมินที่มีผู้นิยมนำมาใช้ในการประเมินหลักสูตรรวมถึงใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย

สุภาพร พิศาลบุตร (2543 : 227-228) รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่บริบทที่ปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิต (Context, Input, Process and Product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการทั้งภาพรวมหรือรายปัจจัยเป็นสำคัญซึ่งพออธิบายได้ดังนี้

การประเมินด้านบริบทหรือประเมินเนื้อความ (Context Evaluation) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการได้แก่บริบทของสภาพแวดล้อมนโยบายวิสัยทัศน์ปัญหาแหล่งทุนสภาพความผันผวนทางด้านสังคมเศรษฐกิจและการเมืองตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการเป็นต้น

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อค้นหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยนำเข้าซึ่งในด้านการท่องเที่ยวอาจจะจำแนกเป็นบุคคลสิ่งอำนวยความสะดวกเครื่องมืออุปกรณ์ครุภัณฑ์ศักยภาพการบริหารงานซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังมีแยกย่อยออกไปอีกเช่นบุคคลอาจพิจารณาเป็นเพศอายุมีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจความพึงพอใจความคาดหวังทัศนคติศักยภาพความสามารถประสบการณ์ความรู้คุณวุฒิทางการศึกษาถิ่นที่อยู่และลักษณะกระบวนการกลุ่มเป็นต้น

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบทและปัจจัยนำเข้าว่ากระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่องจุดอ่อนหรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการโดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้วนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสินเกณฑ์มาตรฐานนั้นอาจจะกำหนดขึ้นเองหรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนดไว้ก็ได้

ดาเนียล เอล สตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam, 2003 : 26) ได้ใช้ตัวย่อของคำ CIPP Model ต่อไปนี้

1. Context หมายถึง บริบท หรือสภาวะแวดล้อมรอบๆที่อาจต้องมองให้ครอบคลุม
2. Input หมายถึง ปัจจัยเบื้องต้นเป็นตัวป้อนในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ
3. Process หมายถึง กระบวนการขั้นตอนของการดำเนินการ
4. Product หมายถึง ผลผลิตหรือผลที่เกิดขึ้น

ดาเนียล เอล สตัฟเฟิลบีม ให้ความหมายการประเมินไว้ว่า เป็นกระบวนการของการบรรยายการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยรูปแบบ CIPP Model โดยกำหนดให้มีการประเมินทั้งระบบใน 4 ด้านประกอบด้วย

1. ประเมินสภาวะแวดล้อม
2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น
3. ประเมินกระบวนการ
4. ประเมินผลผลิต

3. แนวคิดของ CIPP Model

ภูมิศักดิ์ ราชศรี (2552 : 9) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ CIPP Model ว่าการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีค.ศ. 1971 สตัฟเฟิลบีม และคณะได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่ม ชื่อ "Educational Evaluation and Decision Making" หนังสือเล่มนี้ได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เพราะให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผลได้อย่างน่าสนใจและทันสมัย นอกจากนั้นสตัฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า ท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมิน จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน เรียกว่า CIPP Model

เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่าง ฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน และ เขาได้แบ่งประเด็นการประเมินผลออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของ

โครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายหน่วย เนื้อหาหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

การประเมินสถานะแวดล้อมจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องโครงการควรจะทำใน สภาพแวดล้อมใดต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไรเป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้ เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัยนำร่องเชิงทดลอง (Pilot Experimental Project) ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญ มาทำงานให้ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใด ใช้แผนการดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็น การตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย แผนงาน โครงการมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือ

3.1 เพื่อการหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการ หรือการดำเนินงานตามแผนนั้น

3.2 เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของโครงการ

3.3 เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้ง การพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่อง ผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยอาศัยข้อมูล

จากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วยจะเห็นได้ว่า การประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาของการประเมินผลโครงการ เพื่อจำแนกประเภทของการประเมินผลโครงการโดยละเอียดแล้ว เราสามารถจำแนกได้ว่าการประเมินผลโครงการมี 4 ระยะดังต่อไปนี้

1) การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน (Pre-evaluation) เป็นการประเมินว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ หรือไม่ บางครั้งเรียกการประเมินผล ประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) หรือการประเมินความต้องการที่จำเป็น (Need Assessment)

2) การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ

3) การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-evaluation) เป็นการประเมินว่าผลของการดำเนินงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่

4) การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการ ภายหลังจากการสิ้นสุดการดำเนินโครงการหรือแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่น ๆ นอกจากนั้น อาจใช้วิธีประมวลสรุปจากข้อมูลการประเมินผลเพื่อความการ

ประเมินผลปัจจัยนำเข้า และการประเมินผลกระบวนการแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ได้ สรุป การประเมินรูปแบบซีป (CIPP Model) มุ่งเน้นประเมินในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ การประเมินสาระสำคัญแวดล้อมการประเมินผลปัจจัยนำเข้า การประเมินผลกระบวนการ และการประเมินผลผลิต เป็นหลัก โดยข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินนอกจากจะทำให้ทราบคุณค่าของโครงการแล้วยังช่วยให้สามารถค้นหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับโครงการรวมถึงนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้สามารถดำเนินไปตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

แนวคิด CIPP Model ได้มีการพัฒนามาจนถึง ปี ค.ศ. 2003 ดังที่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2548 : 28) ได้กล่าวถึง CIPP Model ฉบับปัจจุบัน (Stufflebeam 2003) ได้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่ใช้ในการพัฒนาตัวเองเป็นเวลายาวนาน ปัจจุบันนี้ CIPP Model เป็นกรอบการประเมินที่กว้างขวาง สามารถใช้ประเมินในลักษณะต่างๆ เช่น

1. ประเมินเป็นช่วง (Formative Evaluation) เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและการประเมินผลรวม (Summative Evaluation)

2. การประเมินภายใน (Internal Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินตนเองหรือประเมิน โดยบุคลากรภายในองค์กร และการประเมินภายนอก (External Evaluation) ซึ่งประเมิน โดยบุคลากรภายนอกองค์กร

3. การประเมินระยะสั้น (Short - term) และการประเมินระยะยาว (Long - term)

4. การประเมินทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ในปัจจุบัน CIPP Model มิได้ใช้เพื่อการประเมินโครงการแต่เพียงอย่างเดียว แต่ สามารถใช้ในการประเมินสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. โครงการ (Projects)

2. โปรแกรม (Programs)

3. บุคคล (Personnel)

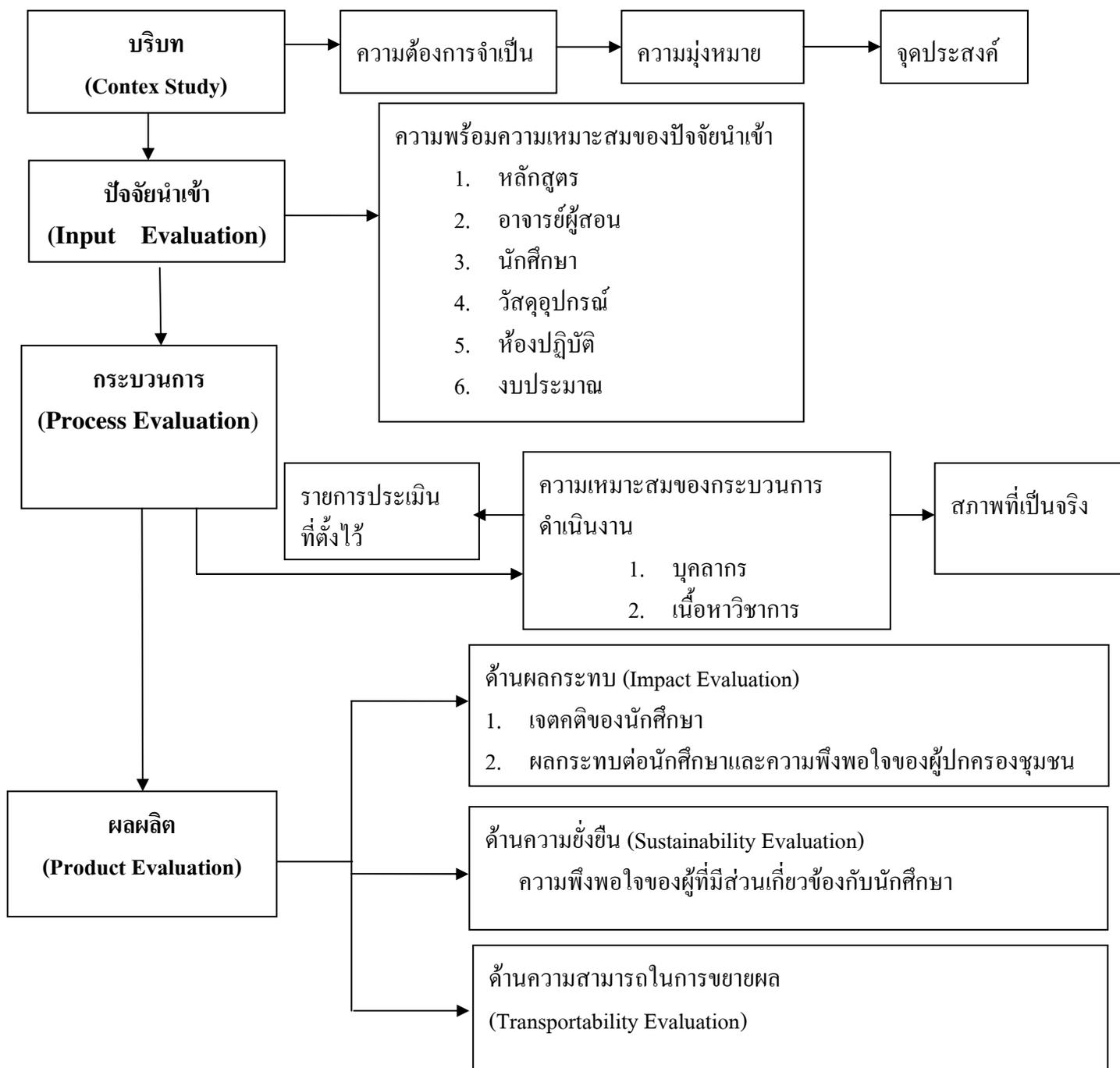
4. ผลผลิต (Products)

5. สถาบัน (Institutions)

6. ระบบ (Systems)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าทฤษฎี CIPP Model เป็นทฤษฎีที่มีการพัฒนา มาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำ CIPP Model มาประยุกต์ใช้ในการวิจัย ซึ่งใน ที่นี้ผู้วิจัยสรุปกรอบแนวคิด CIPP Model ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของ CIPP Model

ที่มา : ปรับปรุงจากแผนภูมิ แสดงความสัมพันธ์ของประเภทของการตัดสินใจตามรูปแบบ CIPP
ของ อัญชลี ธรรมะวิทีกุล (2552 : online)

การจัดการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

1. ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน (China's Educational System)

การศึกษาของจีนมีความเจริญก้าวหน้ามาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการพัฒนา ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในแต่ละกาลสมัย รัฐบาลจีนถือว่าการศึกษาคือเป็นนโยบายที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นทุกระดับจึงได้พยายามจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้สามารถพัฒนาขึ้นไป ในทุกระดับทุกประเภทอย่างกว้างขวาง

ปัจจุบันนี้ จีนมีระบบการศึกษาที่สมบูรณ์แบบ สถาบันการศึกษามี ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยและบัณฑิตวิทยาลัย กฎหมายการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดว่า รัฐบาลรับผิดชอบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี นั่นคือ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น

รัฐบาลจีนให้ความสำคัญต่อการศึกษามากเหนือกว่าการ พัฒนาสาขาใด ๆ รัฐบาลจีนได้กำหนดนโยบาย "การพัฒนาประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ และการศึกษา" นอกจากนั้น ยังมุ่งที่จะปฏิรูประบบการศึกษาในแนวคิด โดยการจัดการศึกษาแบบให้เปล่าถึง 9 ปี รัฐบาลจีนได้สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในทุกระดับเพิ่มการลงทุนทางการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การศึกษาในทุกช่องทางและทุกวิถีทาง การศึกษาของจีนยึดมั่นในหลักการ "การพัฒนาสู่ความทันสมัยเปิดสู่โลกและอนาคต" และยังคงใช้หลักการดังกล่าวนำไปสู่การปฏิรูปและการสร้างการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป

การศึกษาของจีนมีกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education - MOE) กำกับดูแล และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (State Education Commission - SEC) เป็นผู้วางแผน การศึกษาตามนโยบายรัฐและควบคุมคุณภาพการศึกษา

การศึกษาระดับต่าง ๆ ของจีน สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. ระดับอนุบาล (Pre-School Education) เป็นการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี มีระยะเวลาศึกษาประมาณ 3 ปี

2. ระดับประถมศึกษา (Primary Education) เป็นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 6-11 ปี มีระยะเวลาศึกษา 6 ปี โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับนี้ส่วนใหญ่ เป็นของรัฐบาลท้องถิ่นระดับต่าง ๆ (Local Educational Authorities)

3. ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education) เป็นการศึกษาของเด็กที่มีอายุระหว่าง 11-17 ปี ใช้เวลาศึกษาในระดับ 6 ปี การศึกษาระดับมัธยมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 มัธยมศึกษาทั่วไป (General Middle School) แบ่งออกเป็น 2 ตอนๆละ 3 ปี ดังนี้

- มัธยมศึกษาตอนต้น (Junior Middle School)

- มัธยมศึกษาตอนปลาย (Senior Middle School)

3.2 มัธยมศึกษาอาชีพศึกษา (Vocational School Education)

3.3 มัธยมศึกษาวิชาชีพพิเศษ (Secondary Professional Education)

โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นของ รัฐบาลท้องถิ่น โดยนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่จะสมัครเข้าศึกษาต่อไปชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนที่เหลือจะเข้าศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาและ โรงเรียนมัธยมศึกษาพิเศษตามลำดับการจัดการศึกษาในข้อ 2 และ 3 เรียกว่า “การศึกษาขั้นพื้นฐาน”

การศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึงการศึกษาระดับประถมศึกษา (6 ปี) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (6 ปี) รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมาก หลังการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาประเทศจีน ในปี ค.ศ. 1986 เป็นต้นมา พื้นที่ส่วนใหญ่ในประเทศจีนมีโรงเรียนประถมอยู่ทั่วไป และในเมืองใหญ่หรือเมืองที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างเจริญ จะมีโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา

การศึกษาระดับประถมศึกษาของจีนเริ่มเมื่ออายุ 6 ปี ตามกฎหมายการศึกษาของจีน เด็กที่เข้าเรียนตามเกณฑ์อายุ ไม่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน เพียงแต่จ่ายค่าหนังสือบางส่วน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ รวมแล้วไม่กี่ร้อยหยวน เนื่องจากการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ดังนั้นโรงเรียนประถมโดยทั่วไปจะเป็นโรงเรียนของรัฐ โดยจัดให้นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน รัฐบาลจีนพยายามที่จะพัฒนาให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะสร้างศูนย์กลางการศึกษาในพื้นที่เขตชนบท

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของจีนมีระยะเวลา 3 ปี วิชาที่เรียนได้แก่ ภาษาจีน คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ฟิสิกส์ เคมี จริยธรรม สารสนเทศ และอื่นๆ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจีนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งโดยรัฐบาล เนื่องจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาภาคบังคับ หลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วต้องสอบเข้าเพื่อศึกษาต่อในระดับมัธยมต้น โดยโรงเรียนที่จะศึกษาต่อจะกำหนดจากที่อยู่และความต้องการโดยส่วนตัวของนักเรียนเอง ขณะเดียวกัน ในพื้นที่ชนบทก็จะมีศูนย์กลางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียน

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจีนแบ่งออกเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วไป มัธยมศึกษาตอนปลายด้านวิชาชีพ และอาชีวศึกษา โดยการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของจีนใช้เวลา 3 ปี เป็นระดับการศึกษาที่ไม่บังคับ ดังนั้นนักเรียนจะต้องรับผิดชอบ ค่าเล่าเรียนเอง ซึ่งในแต่ละท้องที่จะมีระดับค่าเล่าเรียนที่ต่างกันไป โดยส่วนใหญ่จะประมาณปีละไม่กี่พันหยวน วิชาที่เรียนได้แก่ ภาษาจีน คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา สารสนเทศและอื่นๆ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจีนส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนของรัฐ แต่ก็มีส่วนที่เป็นโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้ การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจีนจำเป็นต้องสอบเข้าโดยดูจากระดับคะแนนที่สอบได้ ซึ่งข้อสอบที่ใช้จะเป็นข้อสอบที่จัดทำโดยส่วนการศึกษาภูมิภาค

การศึกษาด้านวิชาชีพ หมายถึง โรงเรียนด้านวิชาชีพ รวมถึงหลักสูตรอบรมวิชาชีพ ระยะสั้น หลังปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา การพัฒนาด้านอาชีวศึกษาของจีนพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ปี ค.ศ. 1997 อัตราส่วนระหว่างนักเรียนด้านการอาชีวะในระดับมัธยมศึกษา กับนักเรียนมัธยมศึกษา ภาคปกติอยู่ในระดับร้อยละ 18.9 ในปี ค.ศ. 1980 และอัตราดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 56.47 ในปี ค.ศ. 1999 ปัจจุบันสถานการณ์การเติบโตของการศึกษาด้านอาชีวะมีการเปลี่ยนแปลงคือ การศึกษาด้านเศรษฐกิจการคลัง พลศึกษา ศิลปกรรมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่วนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์มีแนวโน้มลดลง ในปี ค.ศ. 2005 มีนักศึกษาในสายอาชีวะที่กำลังศึกษาอยู่จำนวนประมาณ 6 ล้านคน

4. ระดับอุดมศึกษา (Higher Education) สถาบันการศึกษาที่สอนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัย (Universities) สถาบัน (Institutes) และวิทยาลัย (Short-Cycle Universities) การศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีนมีคุณภาพดีทั้งการเรียนการสอน และการวิจัย ผลสำเร็จในการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

การศึกษาระดับอุดมศึกษาหมายถึงการศึกษาระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท รวมถึงการศึกษาระดับปริญญาทั้งหมด การศึกษาระดับอนุปริญญาใช้เวลา 2-3 ปี ระดับปริญญาตรีใช้เวลา 4 ปี แพทยศาสตร์ 5 ปี และยังมีบางสาขาวิชาที่ใช้เวลา 5 ปีเช่นเดียวกัน ปริญญาโทใช้เวลา 2-3 ปี ปริญญาเอกใช้เวลา 3 ปี

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากปี ค.ศ. 1981 เป็นต้นมา จีนได้เริ่มจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามแบบสากลทั่วไปที่ชัดเจน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก หลังจากที่ผ่านมาการปรับปรุงหลักสูตรหลายครั้ง การศึกษาระดับปริญญาได้มีการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัด คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์ รวมถึงการพัฒนาด้านอื่นๆของประเทศก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

การศึกษาระดับสูงของจีนมีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่าร้อยปี ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในจีนมีจำนวนประมาณ 3,000 แห่ง โดย 2 ใน 3 เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และ 1 ใน 3 เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน การเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของจีนจำเป็นต้องผ่านการสอบเข้าศึกษา โดยดูจากระดับคะแนนในการสอบ ข้อสอบที่ใช้กำหนดโดยส่วนการศึกษาภูมิภาคและส่วนการศึกษาภูมิภาคจะเป็นผู้กำหนดเกณฑ์คะแนนด้วย

มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในจีนส่วนใหญ่จะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้ที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนมักจะเป็นผู้ที่เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของเอกชน หรือเป็นผู้ที่เรียนสายวิชาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในปี ค.ศ. 2005 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศจีนเปิดรับสมัครนักศึกษาปริญญาโท จำนวน 326,000 คน นักศึกษาปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่มีจำนวน 820,000 คน ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 151,000 คน จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาทั้งหมดประมาณ 2.39 ล้านคน

2. การศึกษาระดับสูงของสาธารณรัฐประชาชนจีน

สถาบันการศึกษาระดับสูงของจีนได้แก่ มหาวิทยาลัย สถาบันและสถาบันเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยของจีนแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยระดับมณฑล ระดับเขตปกครองตนเอง และระดับมหานครในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการสถาบันการศึกษาระดับสูงของท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยจีนและสถาบันที่ตั้งเป็นจีนเป็นเอกเทศจัดว่าเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูง

ปริญญาบัตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปริญญาบัตรของจีนแบ่งเป็น ปริญญาบัณฑิต มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต
ระดับปริญญาบัณฑิต (ปริญญาตรี) (4 – 5 ปี ผู้ที่สามารถจบการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้และสารนิพนธ์ที่เขียนนั้นผ่านเกณฑ์ ถือว่าได้ปริญญาบัตรระดับปริญญาบัณฑิต
ระดับมหาบัณฑิต (2 – 3 ปี) ผู้ที่สามารถจบการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้สอบผ่านวิทยานิพนธ์ และมีคะแนนในระดับที่สอบผ่าน ถือว่าได้ปริญญาบัตรระดับมหาบัณฑิต
ระดับดุษฎีบัณฑิต (3 – 4 ปี) ผู้ที่สามารถจบการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้สอบผ่านวิทยานิพนธ์ และมีคะแนนในระดับที่สอบผ่าน ถือว่าได้ปริญญาบัตรระดับดุษฎีบัณฑิต

3. การศึกษาผู้ใหญ่

การศึกษาผู้ใหญ่หมายถึงการศึกษาประเภทต่างๆ ที่จัดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่ และผู้ไม่รู้หนังสือ หรือการศึกษาอื่นที่มีรูปแบบใกล้เคียงกัน การศึกษาผู้ใหญ่ในระดับสูงพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ปี ค.ศ. 1999 มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่จำนวน 871 แห่ง และมีอีก 800 กว่าแห่งที่เปิดการศึกษาทางไปรษณีย์ และการศึกษาภาคค่ำ รับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 1.15 ล้านคน ในปี ค.ศ. 1999 มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 888,200 คน เป้าหมายหลักของการศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่คือประชาชนในภาคเกษตรกรรม ปี ค.ศ. 1998 มีโรงเรียนฝึกรวมเทคนิคด้านเกษตรกรรมจำนวน 454,924 โรงเรียน มีเกษตรกรจำนวนกว่า 8 หมื่นคนเข้ารับการอบรม คิดเป็นจำนวนประมาณร้อยละ 12.2 ของแรงงานภาคเกษตรกรรม

การศึกษาด้วยตนเอง(การศึกษานอกโรงเรียน)ในระดับมัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาที่น่าสนใจ ในปี ค.ศ. 1998 เริ่มเปิดการสอบการศึกษานอกโรงเรียน ถึงครึ่งปีแรกของปี ค.ศ. 2000 มีผู้สมัครสอบจำนวน 10,404 คน มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาจำนวนกว่า 2.9 ล้านคน ระดับอนุปริญญาจำนวน 401,500 คน ในปี 1998 ทั่วประเทศจีนมีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือจำนวน 134,200 แห่ง มีผู้เข้ารับการศึกษานับจำนวน 3.2 ล้านคน

4. โครงสร้างระบบการศึกษาสาธารณรัฐประชาชนจีน

ระบบการศึกษาของจีนวางแผนโดยรัฐบาลกลางโดยมีกระทรวงศึกษาธิการจีนเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญที่สุดในการควบคุมดูแลระบบการศึกษากำหนดทิศทางออกกฎหมายรับผิดชอบโดยตรงในเรื่องของการบัญญัติกฎหมาย กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการศึกษาดูแลและวางแผนการพัฒนาการศึกษาจีน ปรับเปลี่ยนนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้าน

การศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศเพื่อให้การพัฒนาระบบศึกษาเดินหน้าไปอย่างไม่สะดุดการจัดการศึกษาจะจัดการศึกษาเต็มวันเช่นเดียวกับประเทศไทย

ระดับนโยบายของรัฐทางการศึกษาการศึกษาไทยมีหลายมาตรฐาน แต่จีนใช้มาตรฐานเดียว “คำว่าเรียนฟรี 9 ปีของจีนคือฟรีจริง ๆ” อุปกรณ์การเรียนก็ไม่ต่างกัน แม้จะอยู่ในพื้นที่ห่างไกลแค่ไหน เพราะจีนถือว่านักศึกษาคือพลเมืองของรัฐ “ปัญหาตำราปลอม อุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐาน ไม่ค่อยมีปรากฏในสถานศึกษาของรัฐในจีน” ที่สำคัญ “เงินเดือนของครูจะสูง” ถ้าเทียบกับครูไทยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา ประเทศจีนได้ออกกฎระเบียบต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา มากกว่า 200 ฉบับ เพื่อช่วยพัฒนาระบบการศึกษาของจีนให้รู้คหน้าไปอย่างรวดเร็ว อาทิ ระเบียบการศึกษาระดับปริญญา กฎหมายคุ้มครองผู้เยาว์ กฎหมายการศึกษา ระเบียบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน และกฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ในส่วนของค่าเล่าเรียน รัฐบาลจะเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้แก่ ระดับประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี นอกจากความช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้นแล้ว รัฐบาลจีนยังริเริ่มโครงการให้นักเรียนทำงานหารายได้ในโรงเรียน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของนักเรียนลง

จุดเด่นการศึกษาประเทศจีนเป็นประเทศที่มีพลเมืองมากที่สุดในโลก แต่สามารถจัดการศึกษาได้ทั่วถึง ครอบคลุมทุกคนที่อยู่ในวัยเรียน และสามารถเป็นผู้นำทางด้านจัดการศึกษา คู่ได้จากการแข่งขัน โอลิมปิกวิชาการเป็นประจำทุกปีเป็นสำคัญ โดยให้แต่ละมณฑลเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีเมือง จังหวัด รับผิดชอบลดหลั่นกันไป โดยรัฐบาลกลางเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาภาคบังคับทุกคน ตามทะเบียนบ้านเป็นหลัก นั่นหมายความว่า ผู้เรียนมีทะเบียนบ้านอยู่เขตบริการหรือบริเวณพื้นที่ใดต้องเข้าเรียนในโรงเรียนนั้นเป็นหลักถ้าไม่ต้องการเรียนในโรงเรียนนั้นจะออกค่าใช้จ่ายเอง แต่สำหรับชั้นเรียนที่ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ (ม.ปลาย) จะต้องมีการแข่งขันกันเข้าเรียนในโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพโดยใช้วิธีการสอบเป็นหลักไม่ใช่วิธีอื่น (จับฉลาก)

เพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและรับมือกับสิ่งที่ท้าทายจากวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกที่เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว จีนได้วางยุทธศาสตร์ “การฟื้นฟูประเทศด้วยวิทยาการและการศึกษา” โดยกำหนดให้การพัฒนาทางการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์อันดับต้นเพื่อการขับเคลื่อนระบบสังคมนิยมยุคใหม่ การผลักดันการปฏิรูปและพัฒนาทางการศึกษาได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องบนหลักการที่ว่า “การศึกษาควรมุ่งสู่ความทันสมัยก้าวทันความเป็นไปในโลกและอนาคต” พร้อมกันนั้นจีนยังได้ดำเนินนโยบายที่กำหนดว่า “การศึกษาต้องสามารถรองรับต่อการขับเคลื่อนระบบสังคมนิยมยุคใหม่โดยผสมผสานกับแรงงานที่มีผลิตภาพสูงทั้งนี้เพื่อสานต่อเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้งและสืบทอดแนวทางการพัฒนาตามอุดมการณ์สังคมนิยม ทั้งด้านจิตวิญญาณ แนวความคิด กายภาพและสุนทรียภาพอย่างสมบูรณ์” นอกจากนี้จีนยังมุ่งส่งเสริมการศึกษาที่ “มุ่งเน้นคุณภาพเป็นหัวใจสำคัญ” เพื่อป้อนเฉพาะคนรุ่นใหม่

มีจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์และเป็นนักปฏิบัติเพื่อสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายใหม่ๆ ในอนาคตข้างหน้า

การจัดการศึกษาจะจัดการศึกษาเต็มวันเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่ช่วงพักกลางวันผู้เรียนก็จะกลับไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน โรงเรียนไม่มีการบริการเรื่องอาหาร หลังการพัฒนาและปฏิรูปด้านการศึกษาเป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษจีนได้บรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จอย่างงดงามและเดินหน้าสู่ศตวรรษใหม่ด้วยพลังและความแข็งแกร่ง

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

1. ประวัติและความเป็นมาของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.1951 โดยเริ่มจากเป็นโรงเรียนฝึกอบรมผู้บริหารแห่งชาติ ต่อมา ค.ศ.1972 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันชนชาติยูนนาน และวันที่ 16 เมษายน ค.ศ. 2003 ได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

ในปี ค.ศ. 1972 มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษาในระดับอนุปริญญา จากนั้นในปี ค.ศ. 1977 ได้รับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และในปีค.ศ.1979 ได้รับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยและยังเปิดโอกาสให้กับนักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยได้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท นับถึงปัจจุบันนี้มีผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานมากกว่า 40,000 คน โดยมากกว่า 85% ของผู้สำเร็จการศึกษากลับไปทำงานในพื้นที่ชนกลุ่มน้อย

2. สภาพบริบทของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน

มณฑลยูนนานตั้งอยู่ชายแดนทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน เปรียบเสมือนฐานปฏิบัติการแนวหน้าสุดที่หันหน้าเข้าสู่เอเชียอาคเนย์ของประเทศจีน เพื่อส่งเสริมการเปิดประเทศ กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างสรรค์วัฒนธรรม และการก่อสร้างที่ขยายตัวตาม “เขตเสรีการค้า จีน-อาเซียน” และ “การสร้างเส้นทางคมนาคมขนาดใหญ่ระดับนานาชาติ”

มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานจึงได้ปรับเปลี่ยนด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์การปฏิบัติการเรียนการสอนตามสถานการณ์ซึ่งก็คือ “ยื่นหยัดที่ยูนนาน แล้วหันหน้าเข้าสู่เอเชียอาคเนย์” โดยอาศัยความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ สร้างบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณสมบัติให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้ว่าเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา และการสร้างสรรค์วิชาเอกภาษาไทย

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาเอกที่มีจุดประสงค์เพื่อสอนนักศึกษาเอกภาษาไทย และเป็นพื้นฐานให้นักศึกษาที่ต้องการเรียนวิชาภาษาไทย ดังนั้นภาระหน้าที่ในการสอนวิชานี้ก็คือการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานภาษาไทยอย่างเป็นระบบ โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนให้มีความรู้

ทางการออกเสียง ตัวอักษร คำศัพท์ ไวยากรณ์ ปูพื้นฐานทางด้านภาษาให้แข็งแกร่ง และในกลุ่มรายวิชาที่บังคับเรียน จะมีการเลือกข้อมูลทางด้านภาษาที่มีลักษณะเฉพาะตัว เป็นระบบ ได้มาตรฐาน สั้นและกระชับ ดังนั้นคุณภาพการเรียนการสอนวิชานี้จึงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการศึกษาเรียนรู้ขั้นพื้นฐานวิชาเอกไทยนี้ได้อย่างมาก และยังส่งผลกระทบต่อระดับความสามารถคุณภาพของการพัฒนาบุคลากรของหลักสูตรปริญญาตรีที่ได้มาตรฐาน

หลักสูตรการศึกษานี้มีคณาจารย์ที่มีความเหมาะสมกับโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งในด้านประวัติการศึกษา อายุ และตำแหน่งทางวิชาการ โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนล้วนแต่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 โครงสร้างความรู้

คณาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย กฎหมายไทยเป็นอย่างดี สามารถจัดการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ดังเช่น ศาสตราจารย์ ดร. Yang Guangyuan ผู้รับผิดชอบหลักสูตรก็เป็นกรรมการของคณะกรรมการชั้นนำภาษาที่ไม่ทั่วไปในคณะกรรมการ ชี้นำการสอนภาษาต่างประเทศสถาบันอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และในปี ค.ศ. 2004 ก็ได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยครูเซี่ยงไฮ้ ส่วนอาจารย์ที่รับผิดชอบการสอนภาษาไทยพื้นฐานทั้ง 10 ท่านเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย โดยมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ 3 ท่าน รองศาสตราจารย์ 3 ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 3 ท่าน และอาจารย์ 1 ท่าน

1.2 โครงสร้างอายุ

โครงสร้างอายุของคณาจารย์ มีดังนี้ อายุมากกว่า 50 ปี ๒ ท่าน อายุระหว่าง 40 - 50 ปี 3 ท่าน อายุระหว่าง 30-40 ปี 2 ท่าน อายุต่ำกว่า 30 ปี 3 ท่าน

1.3 โครงสร้างคุณวุฒิของอาจารย์

ในด้านโครงสร้างปริญญา มีอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางสาขาวิชาภาษาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยหนานคาย 2 ท่าน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางสาขาวิชาภาษาศาสตร์เอเชีย-แอฟริกาจากมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน 1 ท่าน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางสาขาวิชาภาษาไทยจากมหาวิทยาลัยบูรพาของประเทศไทย 2 ท่าน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางสาขาวิชาภาษาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน 5 ท่าน และนอกจากนี้ทางคณะก็ยังมีอาจารย์ชาวไทยจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยมาสอนภาษาไทยให้นักศึกษาทุกปี

3. ความเป็นมาของหลักสูตรภาษาไทย

เริ่มจากปี ค.ศ. 1980 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาเลือก ในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาชนชาติส่วนน้อยของเอกวิสาขาและวรรณกรรมชนกลุ่มน้อย เป็นสำคัญในปี ค.ศ. 1993 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้เปิดสอนและตั้งหลักสูตรเอกภาษาไทยขึ้น

เพื่อตอบสนองความต้องการการเปิดประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของ มณฑลยูนนาน โดยได้ผนวกวิชาเอกภาษาไทยเป็นวิชาภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งในคณะ ภาษาต่างประเทศในปี ค.ศ. 1998 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้ตระหนักถึงการพัฒนาขึ้นอีกก้าวหนึ่ง สำหรับการขยายกลุ่มภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นับตั้งแต่ปีค.ศ.1980เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้เปิดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย รวมระยะเวลาถึงปัจจุบัน 30 ปี (ค.ศ.2011) โดยสามารถแบ่งช่วงพัฒนาได้สาม ช่วงเวลา ดังนี้

1. ช่วงบุกเบิกเบื้องต้น (ค.ศ.1980-1993)

เริ่มจากปี ค.ศ.1980 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้เปิดสอนภาษาไทยเป็นวิชาเลือก ในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่นักศึกษาชนชาติส่วนน้อยของเอกวิชาภาษาและวรรณกรรมชน กลุ่มน้อยเป็นสำคัญ

2. ช่วงพื้นฐานตั้งอย่างมั่นคง (ค.ศ.1993-2003)

ในปี ค.ศ.1993 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้เปิดสอนและตั้งหลักสูตรเอกภาษาไทย ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการการเปิดประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของมณฑลยูนนาน โดยได้ผนวกวิชาเอกภาษาไทยเป็นวิชาภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งในคณะ ภาษาต่างประเทศ และวิชานี้ก็ได้รับการบูรณาการไปพร้อมกัน โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยพื้นฐานใน ฐานะวิชาพื้นฐานหนึ่งของเอกภาษาไทยได้เปิดสอนเป็นทางการ และพัฒนาให้ได้มาตรฐานมาอย่าง ต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี ค.ศ.1998 มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานได้ตระหนักถึงการพัฒนาขึ้นอีกก้าว หนึ่งสำหรับการขยายกลุ่มภาษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงสถาปนาคณะภาษาและวัฒนธรรม เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้น เนื่องด้วยสถานการณ์การเรียนการสอนภาษาไทยของประเทศจีนใน ขณะนั้นยังขาดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นเอกภาพ จึงได้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน รายวิชาและการเรียนการสอนวิชาเอกภาษาไทยที่ได้มาตรฐานขึ้น เพื่อจะได้ใช้ทรัพยากรการเรียน การสอนจากสถาบันอุดมศึกษาของประเทศเจ้าของภาษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเมื่อปี ค.ศ. 2000 จึงได้เริ่มส่งนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยไปศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ ประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งปี เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถทางด้านวิชาให้ก้าวหน้ามากขึ้น และพยายามแสวงหาช่องทางการสอนแบบนานาชาติ ได้สร้างฐานรากเอื้ออำนวยแก่ระบบการเรียน การสอนแบบหลักสูตร 3+1

3. ช่วงลักษณะขั้นเยี่ยม (ค.ศ. 2003-2009)

ในช่วงนี้การจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาภาษาไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการ พัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1) ภายใต้อาณัติให้ความสำคัญอย่างมากจากคณะผู้บริหารชั้นสูงของมณฑลยูนนาน และมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน ในปี ค.ศ. 2004 รัฐบาลยูนนานจึงได้อนุมัติให้ก่อตั้ง “ศูนย์อบรม บุคลากรด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน-อาเซียน” ขึ้นที่มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน และในปี ค.ศ.

2005 ก็ได้อนุมัติให้เอกภาษาไทยเป็นวิชาสร้างสรรค์ที่มีความสำคัญระดับมณฑลยูนนาน และได้ส่งผลกระทบต่ออันดีให้แก่การพัฒนาวิชาเอกภาษาเวียดนามและภาษาพม่าของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์-เอเชียใต้ ปี ค.ศ. 2008 และ 2009 เอกภาษาเวียดนามและภาษาพม่าต่างก็ได้ถูกยกให้วิชาสร้างสรรค์ที่ทรงความสำคัญระดับมณฑลยูนนาน ปี ค.ศ. 2007 “กลุ่มภาษาเอเชียอาคเนย์”(ประกอบด้วยหลักสูตรปริญญาตรีเอกภาษาไทย พม่า เวียดนาม ลาว กัมพูชา) ถูกยกให้เป็นวิชาลักษณะพิเศษประเภทที่สองระดับชาติแห่งประเทศไทยจีน ได้นำโอกาสทองสร้างสรรค์ที่ใหม่และล่าสุดให้แก่การปลูกฝังจัดสรรวิชาเอกภาษาไทย

2) เมื่อผ่านภาคปฏิบัติการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานปี ทำให้มีระบบการสอนเอกภาษาไทยที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์แบบ ซึ่งได้แก่การสร้างเป็นระบบการสอน“3+1”ของเอกภาษาไทยที่ได้มาตรฐานและสมบูรณ์แบบ และได้จัดศูนย์ฝึกงานประจำขึ้นที่มหาวิทยาลัยบูรพาและอีก 5 แห่งในประเทศไทย โดยอาศัยระบบการเรียนการสอน“3+1” ได้อบรมบ่มเพาะนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีจำนวน 300 กว่าราย หากเปรียบเทียบกับอดีตจะพบว่าระดับคุณภาพของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามีการพัฒนาที่สูงมาก ปี ค.ศ. 2005 ระบบการเรียนการสอนนี้ได้รับยกย่องเป็น“รางวัลชั้นที่หนึ่งทางผลการเรียนการสอนดีเด่นระดับมณฑลยูนนาน” ปี ค.ศ. 2009 โครงการปรับปรุงการสอน“ดำเนินการอย่างดีการสร้างสรรค์วิชาที่มีลักษณะพิเศษกลุ่มภาษาเอเชียอาคเนย์”ที่คณะเสนอได้รับเป็น“รางวัลชั้นที่หนึ่งทางผลการเรียนการสอนดีเด่นระดับมณฑลยูนนาน”อย่างสมเกียรติอีกครั้ง

3) ประสบความสำเร็จในการจัดหาหนังสือ สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ปัจจุบันทางคณะได้จัดตั้ง“ศูนย์วัฒนธรรมไทย”โดยการลงทุนร่วมกันระหว่างสถานกงสุลประจำนครคุนหมิงราชอาณาจักรไทยและทางมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในวงเงินจำนวน 600,000 หยวน เก็บสะสมหนังสือและข้อมูลภาษาไทยซึ่งเป็นต้นฉบับประมาณ 30,000 เล่ม และข้อมูลทางด้านเทพเพลงและวิถีทัศน์เป็นจำนวนมาก เพื่อสนองความต้องการการสอน และยังมีห้องทดสอบเสียงการพูดหนึ่งห้องและห้องมัลติมีเดียสองห้อง และมีเคเบิลดาวเทียมที่รับสัญญาณรายการโทรทัศน์ที่ถ่ายทอดจากดาวเทียมไทยได้ชุดหนึ่ง

4) มีการพัฒนาและเสริมสร้างให้คณาจารย์เอกภาษาไทยให้มีตำแหน่งทางวิชาการและปริญญาบัตรที่สูงขึ้น และเป็นคณาจารย์ที่ทุ่มเทร่างกายและแรงใจในด้านกิจกรรมการสอน โดยทางคณะได้เชิญโยบายส่งเสริมอาจารย์ให้ทำการค้นคว้าวิจัย ส่งเสริมให้อาจารย์วัยกลางคนและวัยหนุ่มสาวยกระดับวุฒิปริญญาของตนให้สูงขึ้น ส่งเสริมครูอาจารย์ไปศึกษาอบรมต่างประเทศด้วยช่องทางที่หลากหลาย ให้ความสำคัญการอบรมอาจารย์ที่ปฏิบัติในหน้าที่อยู่และใช้วิธีเชิญอาจารย์ชาวต่างประเทศมาประกอบการสอนตามคณะ

4. แผนการเรียนและระยะเวลา 4 ปี (รวมทั้งหมด 616 ชั่วโมง)

4.1 เสี่ยงพัญชนะ (80 ชั่วโมง)

4.1.1 พัญชนะต้น (16 ชั่วโมง)

- 4.1.2 พยัญชนะท้ายคำ(พยัญชนะตัวสะกด) (16 ชั่วโมง)
- 4.1.3 เสียงวรรณยุกต์ (16 ชั่วโมง)
- 4.1.4 พยางค์ (16 ชั่วโมง)
- 4.1.5 การผันเสียง (16 ชั่วโมง)
- 4.2 สนทนาภาษาไทย (120 ชั่วโมง)
  - 4.2.1 รูปประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (15 ชั่วโมง)
  - 4.2.2 สนทนาเกี่ยวกับอาหารการกินและที่อยู่อาศัย (20 ชั่วโมง)
  - 4.2.3 สนทนาเกี่ยวกับการบันเทิง (15 ชั่วโมง)
  - 4.2.4 สนทนาเกี่ยวกับการซื้อของ (20 ชั่วโมง)
  - 4.2.5 สนทนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (15 ชั่วโมง)
  - 4.2.6 สนทนาเกี่ยวกับธุรกิจ (25 ชั่วโมง)
- 4.3 ทักษะการฟังภาษาไทย (82 ชั่วโมง)
  - 4.3.1 การฟังนิทาน (14 ชั่วโมง) เช่น ใบบ่ไม่ราชา หนูน้อยกตัญญู แม่ไก่แสนขยัน มารยาทเด็กดี เป็นต้น
  - 4.3.2 การฟังรายการวิทยุประเทศจีนช่องภาษาไทย (28 ชั่วโมง) เช่น รายการพาเที่ยวจีน รายการสัมผัสชีวิตจีน รายการประกวดความรู้ทั่วโลก ซีพอร์สังคม เป็นต้น
  - 4.3.3 การฟังรายการโทรทัศน์ประเทศไทย (30 ชั่วโมง) เช่น เกมโชว์รายการเศรษฐี รายการแฟนพันธุ์แท้ รายการกบนอกกะลา รายการคนค้นคน ข่าวภาคค่ำที่วีซีช่อง ๓ เป็นต้น
- 4.4 ทักษะการอ่านภาษาไทย (108 ชั่วโมง)
  - 4.4.1 การอ่านบทความที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ศาสนาและประเพณี (36 ชั่วโมง)เช่น วันลอยกระทงตรุษจีนในเมืองจีน วันมหาสงกรานต์ ประเพณีบางอย่างของไทย ศาสนาที่สำคัญในจีน เป็นต้น
  - 4.4.2 การอ่านบทความที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ (36 ชั่วโมง) เช่น ดินฟ้าอากาศเที่ยวเชียงใหม่ เรื่องทুমกับโมง ประเทศไทย ปักกิ่ง กรุงเทพมหานคร เป็นต้น
  - 4.4.3 การอ่านบทความที่เกี่ยวกับการเมืองและเศรษฐกิจ (36 ชั่วโมง) เช่น เศรษฐกิจไทย อุตสาหกรรมรถยนต์และเฟื่องฟู ประมวลความรู้ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น
- 4.5 ทักษะการเขียนภาษาไทย (108 ชั่วโมง)
  - 4.5.1 การใช้คำและการสร้างประโยค (12 ชั่วโมง)
  - 4.5.2 การเรียบเรียงข้อมูลและสรุปความ (12 ชั่วโมง)
  - 4.5.3 การเขียนหนังสือราชการ (24 ชั่วโมง)
  - 4.5.4 การเขียนจดหมายธุรกิจ (24 ชั่วโมง)
  - 4.5.5 การเขียนรายงานการประชุม (12 ชั่วโมง)
  - 4.5.6 การเขียนเพื่อประชาสัมพันธ์ (24 ชั่วโมง)

4.6 ทักษะการแปลระหว่างจีน-ไทย(108 ชั่วโมง)

4.6.1 ทฤษฎีการแปล (12 ชั่วโมง)

4.6.2 วิธีการแปล (26 ชั่วโมง)

4.6.3 การแปลบทความเกี่ยวกับการเมืองและเศรษฐกิจ (34 ชั่วโมง)

4.6.4 การแปลบทความเกี่ยวกับอุตสาหกรรม การเกษตร เทคโนโลยี เป็นต้น
(36 ชั่วโมง)

5. ตารางแสดงหน่วยกิตของการเรียนรู้แต่ละวิชาตามภาคที่การศึกษา

รายวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการศึกษา								ชั่วโมง	
			1	2	3	4	5	6	7	8		
หลัก สูตร ภาษา ไทย	09130301	ภาษาศาสตร์และอักษรภาษาไทย	12									216
	09130302	ภาษาไทยพื้นฐาน		8	8	8						432
	09130303	การอ่านภาษาไทย		2	2	2						108
	09130304	การสนทนาภาษาไทย		2	2	2						108
	09130305	การฟังภาษาไทย	2	2	2	2						144
		รวม		14	14	14	14					1008
	09130306	วัฒนธรรมไทย						4				72
	09130307	การศึกษามวลชน							2	2		72
	09130308	ภาษาไทยชั้นสูง					4	4				144
	09130309	วรรณคดีไทย							4	4		144
	09130310	ภาษาไทยการธุรกิจ								4		72
	09130311	ภาษาไทยการท่องเที่ยว							4			72
	09130312	การอ่านหนังสือพิมพ์ไทย					2	2				72
09130313	ไวยากรณ์ภาษาไทย					2					36	

รายวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	ภาคการศึกษา								ชั่วโมง	
			1	2	3	4	5	6	7	8		
	09130314	กฎหมายต่างๆ ของไทย						2				36
หลัก สูตร ภาษา ไทย	09130315	ทฤษฎีการแปลไทย-จีน					4					72
	09130316	ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ไทย					4					72
	09130317	ทักษะการเขียนภาษาไทย						4				72
	09130318	ทักษะการแปลระหว่างจีน-ไทย								4	4	144
		รวม		14	14	14	14	16	16	14	14	1080
	ทั้งหมดรวม		116								2088	
การปฏิบัติ และภาค นิพนธ์		การปฏิบัติความรู้				2						
		การปฏิบัติตามวิชา							2			
		การฝึกงาน					2	2				
		ภาคนิพนธ์									4	
	การปฏิบัติและภาคนิพนธ์					2	2	2	2	4		
	รวม					4	4	4	4	8		
	รวม		24									

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ซึ่งมีผลงานการวิจัยที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง (2552 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ. 2537-2549) ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพของผู้บริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ.2537-2549) เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงและเป็นผู้บริหารระดับกลางซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการกองหัวหน้าหน่วยหัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะ/สำนัก/สถาบันหัวหน้าภาควิชามากกว่าผู้บริหารระดับสูงซึ่งได้แก่อธิการบดีรองอธิการบดีผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีคณบดีผู้อำนวยการสำนัก/สถาบันและผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานบริหารน้อยกว่า 10 ปี รองลงมา 21 ปีขึ้นไปและในช่วง 10-20 ปีตามลำดับ 2) แรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ. 2537-2549) 6 ด้านคือด้านการบริหารจัดการด้านการยอมรับนับถือด้านลักษณะงานที่ทำด้านความรับผิดชอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและด้านปัจจัยกายภาพพบว่าผู้บริหารมีแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ. 2537 - 2549) โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านปัจจัยกายภาพส่วนแรงจูงใจด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการยอมรับนับถือ 3) เปรียบเทียบแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ.2537 - 2549) พบว่า (1) ผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ. 2537 - 2549) โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาด้านการบริหารจัดการพบว่าผู้บริหารเพศชายมีแรงจูงใจมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) ผู้บริหารที่มีหน้าที่การปฏิบัติงานแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ. 2537-2549) โดยภาพรวมและด้านการยอมรับนับถือด้านลักษณะงานที่ทำและด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน โดยผู้บริหารระดับสูงมีแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงมากกว่าผู้บริหารระดับกลาง (3) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานบริหารแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยรามคำแหงในช่วง 12 ปี (พ.ศ. 2537-2549) โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วิรุฬห์ เกิดภักดี (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียนอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรการสรุปผลการดำเนินงานการดำเนินการบริหารหลักสูตรและการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียนของเครือข่ายที่ 71 กับเครือข่ายที่ 72 พบว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียนของเครือข่ายที่ 71 กับเครือข่ายที่ 72 ไม่แตกต่างกัน

3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีมโนทัศน์การสอนต่างกันเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียน พบว่าครูที่มีมโนทัศน์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางขุนเทียนไม่แตกต่างกัน

วารภรณ์ คล้ายประยงค์ (2549 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านการบริหารหลักสูตรนานาชาติทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลด้านเป้าหมายของแผนดำเนินงานและด้านผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบด้านการบริหารหลักสูตรการบริหารงานทั่วไปและการบริหารงบประมาณสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาได้ร้อยละ 54.7 โดยด้านการบริหารหลักสูตรสามารถอธิบายความผันแปรได้สูงสุดร้อยละ 49.5 ส่วนระบบการบริหารหลักสูตรนานาชาติของแต่ละสถาบันมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสถานะและรูปแบบการจัดการหลักสูตร

สมาน ลิ้มปีเสวตกุล (2547 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติสำหรับประเทศไทยในอนาคตผลการวิจัยพบว่าสภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยในอนาคตต้องทำให้ทุกคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้รับการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานของชีวิต ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนมากขึ้นกระบวนการเรียนการสอนเน้นการศึกษาค้นคว้าทดลองการพัฒนา รูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานนานาชาติสำหรับประเทศไทยในอนาคตระบบการศึกษาจะเป็นระบบ 12 ปี มีแนวคิดเสริมสร้างความเป็นนานาชาติและความเป็นไทยควบคู่กันไปเน้นคุณภาพการคิดเป็นทำเป็นพัฒนาทักษะทางด้านภาษาคอมพิวเตอร์หลักสูตรมีความทันสมัยมีการยอมรับจากนานาชาติประเทศนั้นความเป็นสากล

ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทยผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของโปรแกรมนานาชาติเพื่อสู่ความเป็นสากลมี 6 ด้านคือนักศึกษา อาจารย์ กิจกรรมนานาชาติ ทรัพยากรสนับสนุนในการเรียนค้นคว้าหาข้อมูลการบริหารจัดการและหลักสูตรนานาชาติรูปแบบการจัด โปรแกรมนานาชาติมีอยู่ 4 รูปแบบด้วยกันได้แก่ 1) สถาบันอุดมศึกษาไทยจัดเอง 2) สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกันระหว่างสถาบันในประเทศ 3) สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ และ 4) สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศจัดเป็นสถาบันนานาชาติ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการ โปรแกรมนานาชาติประกอบด้วย 13 ปัจจัยได้แก่ (1) วิสัยทัศน์ (2) ภาวะความเป็นผู้นำ (3) ความคล่องตัวในการบริหาร (4) คุณภาพอาจารย์ (5) หลักสูตรทันสมัย (6) เว็บไซต์ทันสมัย (7) การสื่อสารดี (8) ประชาสัมพันธ์เชิงรุก (9) ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด (10) มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนภายนอก (11) ความมี

ชื่อเสียงของสถาบัน (12) ความสนใจร่วมกัน (13) การบอกต่อของศิษย์เก่า โดยใน 8 ปีวิจัยแรกมีอยู่ร่วมกันในทั้ง 4 รูปแบบปัญหาของการจัดโปรแกรมนานาชาติส่วนมากคือจำนวนนักศึกษาต่างชาติ น้อยและ ไม่มีความหลากหลายขณะที่การจัดกิจกรรมนานาชาติมีน้อยเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ

อดุลย์ วิริยเวชกุล (2545 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยในระดับสากล : กรณีศึกษาของประเทศอังกฤษ พบว่าในประเทศอังกฤษการดำเนินการใด ๆ ในเรื่องของการศึกษาจะอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ตั้งโดยที่ประชุมอธิการบดีของประเทศอังกฤษ (Government or Committee of Vice 4 Chancellors) หรืออาจตั้งเป็น Commission หรือหากเป็นคณะกรรมการที่มีระดับสำคัญมากก็จะเป็น Royal Commission หรือ Government Commission ทำหน้าที่ดูแลและพัฒนาการศึกษาการดำเนินการของคณะกรรมการจะมีรายงานออกมาซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในวงการการศึกษาของประเทศอังกฤษเนื่องจาก Commission หรือ Committee ส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการที่เป็นกลางในระดับการศึกษาของชาติซึ่งรัฐบาลยอมรับ

อรุณทวดี พัฒนิบูลย์ และเดือนใจ เกตุษา (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ ตามโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กับมหาวิทยาลัยรามคำแหง ระหว่าง พ.ศ. 2541-2545 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินวิธีการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ ตามโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กับมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา รวมทั้งหมด 570 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.94 ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ทั้งด้านการเตรียมการสอนและการวัดผลด้านความสามารถในการสอน ด้านความรับผิดชอบในการสอน และด้านความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับดี

2. อาจารย์ส่วนใหญ่ (89.73%) ใช้เครื่องมือประเมินผลตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป

3. อาจารย์ส่วนใหญ่ (48.72%) ใช้วิธีการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ รองลงมา (46.15%) ใช้วิธีการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ควบคู่กับแบบอิงกลุ่ม

4. นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง และเห็นว่าสาขาวิชาที่เปิดสอนในโครงการความร่วมมือ สามารถจัดได้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นในระดับมาก

5. นักศึกษา และอาจารย์ เห็นว่าวิธีการบริหารและการจัดการ โครงการมีความเหมาะสมระดับมาก

6. อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อนักศึกษา และเห็นว่านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารมีความเห็นว่าทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการในโครงการ มีความพอเพียงระดับมาก แต่มีคุณภาพในระดับปานกลาง

8. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการอยู่ในระดับมาก

วิลาวัณย์ จารุอรุณานนท์ (2542 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องแนวโน้มการจัดโปรแกรมนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า พ.ศ.2543 - 2552 ผลการวิจัยพบว่าแนวโน้มการจัดโปรแกรมนานาชาติในทศวรรษหน้า ด้านแนวคิดมุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ด้านจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาระดับบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาสู่มาตรฐานสากลให้ผู้เรียนมีความสามารถเชิงวิชาการเทียบเคียงกับนานาชาติด้านองค์ประกอบได้แก่ ผู้เรียนผู้สอนหลักสูตรมีมาตรฐานสากลใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนกิจกรรมบรรยากาศและการจัดการเป็นนานาชาติด้านการจัดการศึกษาหลักสูตรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีลักษณะสหวิทยาการด้านการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณบุคลากรและอาคารสถานที่เน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพที่สุดมีความยืดหยุ่นและคล่องตัวด้านคุณภาพบัณฑิตมีความรู้เชิงวิชาการเทียบเท่านานาชาติทำงานระดับนานาชาติได้

เตือนใจ เกตุษา (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตรในด้านจำนวนหน่วยกิตมีความพอดี เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความต้องการของสังคม เนื้อหาวิชามีความทันสมัยระดับมาก

2. อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการตามหลักสูตรมีความเพียงพอและมีความสะดวกในการใช้บริการ

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมาก

4. บัณฑิตวิชาเอกวัดผลการศึกษามีความรู้ความสามารถ และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพอยู่ในระดับดี

จาง ซื่อเหลียน (Zhang XueLian, 2009 : บทคัดย่อ) ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนที่มีความร่วมมือทางวิชาการกับกลุ่มประเทศอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) จะพยายามพัฒนาตามนโยบายและกฎหมายแห่งชาติ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับความร่วมมือการศึกษาระหว่างประเทศจีนกับต่างประเทศ ให้ระบบการศึกษามีคุณภาพ 2) รัฐบาลท้องถิ่นควรต้องทำหน้าที่และบทบาทอย่างเหมาะสม สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่ดีที่สุดในด้านความร่วมมือการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนกับกลุ่มประเทศอาเซียน 3) สถาบันอุดมศึกษาในทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนต้องพัฒนาหลักสูตรการศึกษาทุกด้าน ให้การศึกษาและหลักสูตรมีคุณภาพ และ 4) ปฏิรูประบบการศึกษา

สำหรับนักศึกษาคนต่างชาติ สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาคนต่างชาติมาเรียนที่ประเทศจีน จะพัฒนาความร่วมมือการศึกษาระหว่างประเทศจีนกับกลุ่มประเทศอาเซียน

ลู่ ซิน (Lu Sheng, 2005 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนในรูปแบบ 3+1 ของการอบรมบุคลากร งานวิจัยได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า มีการดำเนินการตามรูปแบบอบรม 3+1 คือ สองปีแรกเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างพื้นฐานที่ดี ขึ้นปีที่สามก็จะเดินทางไปศึกษาและฝึกปฏิบัติในประเทศไทย 1 ปี เพื่อรับการเรียนการสอนจากอาจารย์ที่จะใช้ภาษาไทย(ภาษาอังกฤษ)ตลอดเวลาและมีโอกาสได้ใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนจากสถาบันอุดมศึกษาของไทย ทำให้มีความสามารถในด้านภาษาสูงขึ้น

เชสเตอร์ (Chester, 1995 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการมีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคค้นเคยกับวิธีสอนแบบต่างๆ จัดอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอน การจัดให้ครูในโรงเรียนสับเปลี่ยนชั้นเรียน และสังเกตการสอน จัดวิทยากรมาช่วยในการประชุมปฏิบัติการและการประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอน ให้ครูมีเวลาสำหรับเตรียมเอกสารการสอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกวัสดุทัศนศึกษา วัสดุอุปกรณ์การสอน จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือ หรือบทความเกี่ยวกับวิชาการ เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

กูธฮาร์ท (Goodhart, 1991 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่มีประสิทธิภาพในด้านวิชาการ ซึ่งทำการวิเคราะห์ โดยศึกษาผลผลิตทางการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ ความสำเร็จในโรงเรียนและประสิทธิภาพของการวัดผล พบว่า ความเป็นผู้นำในการจัดองค์กรของผู้บริหาร ความมีคุณธรรมจริยธรรมของครูปฏิบัติการสอนและความเป็นหนึ่งเดียวของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนและส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่นำเสนอมาแล้ว ผู้วิจัยสรุปได้ว่างานของสถาบันการศึกษาที่สำคัญสูงสุดคือ งานด้านวิชาการ และบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการบุคลากรทุกคนในสถาบันศึกษาโดยมีการจัดสายงานของสถาบันการศึกษาให้เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาและสภาพความต้องการของสถาบันการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การบริหารหลักสูตรทั้งในระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญเพราะเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติซึ่งจะต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมตั้งแต่การเตรียมการวางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากรการจัดตารางสอน การสนับสนุนวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนการจัดอาคารสถานที่และบรรยากาศ การประชาสัมพันธ์ การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรซึ่งผู้วิจัยสนใจว่า การบริหารหลักสูตร

ภาษาไทยระดับปริญญาตรีของคณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อจะได้พัฒนาการบริหารการศึกษาในประเทศจีน